

la humanitat

Portantveu d'ESQUERRA, REPUBLICANA DE CATALUNYA

Fundador : Lluís COMPANYS

PREU 2 Frs.

Nº 7. — 2ª EPOCA.

8 DESEMBRE 1944.

ULTIMA HORA

El viatge del President

A IRLA, a la tarda, arribà a Montpeller, procedent de París, el President de Catalunya, senyor Josep Irla.

El viatge que el President acaba de fer a la capital francesa ofereix un alt interès polític. El senyor Irla, s'ha entrevistat amb representants catalans, i ha rebut, alhora, diverses altes personalitats de la política espanyola i francesa.

Arreu el President Irla ha estat magníficament acollit i la seva visita ha provocat expectació en els mitjans periodístics internacionals. Tan és així que, entre altres, representants de l'Agència anglesa Reuter i de l'americana United Press han interrogat extensament al President Irla. Les seves declaracions han estat publicades en tota la premsa anglesa i americana. El President hi afirma el fracàs absolut del règim franquista i la posició de Catalunya, que sempre ha estat a l'avantguarda dels pobles que lluiten per la democràcia i la llibertat. Parlant concretament del problema espanyol, el President afirma que no hi ha altra solució que el restabliment de la República i que la nostra guerra fou una prefiguració del conflicte actual.

Acompanyat d'un gran nombre de compatriotes, el senyor Irla, en nom del poble de Catalunya, deposità unes flors en el mausoleu en honor del Soldat desconegut. L'acte, d'una gran simplicitat, fou emocionant.

A l'arribar a Montpeller, hem demanat al President les seves impressions :

— Una de les coses més encoratjadores és l'alt sentit de patriotisme que he trobat en tots els catalans. Avui més que mai i de cara al futur s'imposa la unió de tots.

Reunió del ple del Directori

A IRLA, dia 7, es celebrà a Montpeller una reunió del Ple del Directori convocada pel Secretari General Sr. Josep Tarradellas. Hi assistiren els Srs. Joan Sauret, del Directori ; Miquel Guinart, Jaume Castelló, Josep Dalmàs i Leopold Morant, del Ple del mateix; els consellers assessors Srs. A. Rovira i Virgili, Humbert Torres, Martí Barrera, R. Nogués i Biset, Hilari Salvadó i Joan Rodríguez. També hi assistiren els Presidents Departamentals Srs. Joan Creus (Lot), J. Benet Pinyana (Hérault) Francesc de P. Jerné (P. O.) Casimir Baidas (Bouches-du-Rhône), Francesc Marcet (Tarn i Garona), Ramon Mateu (Baixos Pirineus) Joaquim Nogués (Alts Pirineus), Joan Prats (Aude) i Rafael Portas (Girona). Excusaren la seva presència, per causes insuperables, els Srs. Joan Alvarez de Lara (Alta Garona) i Ramon Gallart (Tarn).

En la reunió, que fou interessantíssima, el Secretari General informà de l'estat de les gestions fetes per a complimentar els acords de la reunió anterior i, preferentment, sobre

EDITORIAL

SOBRE UN DISCURS

El senyor Albornoz ha fet recentment un discurs a Bogotà, del fons del qual parlarem probablement un altre dia.

El discurs del senyor Albornoz té un pinjol, com tot bon discurs. En el nostre cas el constitueix els comentaris que fa sobre el dret d'autodeterminació que gosen reclamar els bascos, i potser també els catalans, dret inacceptable, segons ell, per atemptar contra la sacrosanta estructura de la personalitat de Espanya.

De sentir-lo, com hauria disfrutat Rojo y Villanova, o aquells botiguers del carrer del Cosso de Saragossa que, en temps de l'Estatut, posaven en els aparadors de llurs comerços, plens de pols i de mosques, uns rètols que deien : « aquí no se venden géneros catalanes ». Ja està vist, el temps passa, però els homes i les coses — almenys certs homes i certes coses — no. En aqueixos dotze anys s'haurà destruït mig món, caigut imperis, esclatat cent revolucions, mort violentament milions d'homes, però ara, com dotze anys enrera, si D. Lluís Bello visqués es sentiria novament esbrancat si entrava en un cafè de la Porta del Sol, pel fet de presidir la Comissió Parlamentària de l'Estatut de Catalunya. Esperit de Castella, ets immortal !

Deixem el senyor Albornoz en l'arrobament amb què devia pronunciar les paraules transcrites, i detenim-nos un moment a considerar uns precedents que, per a oposar-los a la tesi basca, retreu en el seu discurs de Bogotà. Diu textualment que « el dret de secessió no l'admetia el gran mestre del federalisme espanyol Sr. Pi i Margall, i que tampoc l'admetèren els Estats Units que, per a contrariar-lo i triomfar damunt seu, anaren a la guerra inoblidable que tothom sap ».

I diem nosaltres : lògicament no hi pot haver pacte, és a dir, federació, en tant que no hi hagi Estats amb prou llibertat per a pactar d'igual a igual. Per consegüent, el moviment ha de començar per la constitució dels antics Estats — Euzkadi, Catalunya — i així es féu als Estats Units, a Suïssa i a tot arreu on hi hagi federació. Però si un Estat pot demanar i obtenir l'entrada en una Federació, no pot sortir-se'n si els altres Estats no s'hi avenen. Per això Lincoln, en oposar-se per les armes a la separació dels Estats del Sud de la Confederació Americana, estava en terreny ferm, puix que havent-se format la Confederació per mutual consentiment, no era més que per mutual consentiment que es podia desintegrar. Aqueixa és la pura teoria federal. Ara bé, el Sr. Albornoz, la erudició històrica del qual és notòria, ja ens dirà d'onha tret que Catalunya renunciés a la seva personalitat per consentiment.

Però una cosa és el cas d'uns Estats independents i sobirans que acorden federar-se, i una altra de molt diferent és anar a la dissolució d'un Estat unitari com Espanya, per a reconstituir-se, després, en federació. És evident que una més o menys comoda i llarga convivència pot crear llaços que hi ha perill en trencar violentament. La transició en aquest cas, és delicada i difícil i per això, en el cas d'Espanya, Pi preconitzava, per als primers moments del canvi, per un temps més o menys llarg, la creació d'un poder transitori que mantingués l'ordre i certa indispensable connexió, fins arribar a la constitució regular dels poders i dels òrgans federals. Però per breu que sigui, la ruptura existeix, fins en la fórmula de Pi, sense la qual la federació no pot fer-se en un pla de dignitat. « Si el procediment de baix a dalt — diu Pi — és el més adequat a la idea de federació, el de dalt a baix és el menys impropri en un Estat ja format com el nostre, i la seva aplicació menys perillosa ».

Ens sembla, doncs, que el senyor Albornoz ha estat poc oportú en acudir a aqueixos precedents per a oposar-los a la tesi basca, que també és la nostra. El senyor Prieto, en signar en nom dels socialistes espanyols, l'acord pel qual s'ha constituït la Junta Espanyola d'Alliberament, no hipoteca pas l'actitud futura del seu partit en matèria social, i es limita a acceptar, com a terreny provisional d'entesa, la legalitat creada per la Constitució del 1931. Si això és possible, com negar un dret igual per a aspiracions d'un altre caràcter ? Seria una injustícia, una diferència de tracte que nosaltres no podríem acceptar.

I aqueix criteri hauria d'ésser també el de la Junta Espanyola d'Alliberament si, com diu el manifest explicatiu de la seva constitució, s'ha adherit a la Carta de l'Atlàntic, la qual reconeix als pobles el dret de disposar d'ells mateixos, aqueix dret d'autodeterminació que tant malament sona a l'oida de l'il·lustre ex-ministre espanyol, però que hauria d'admetre com una cosa que no té remei, entre altres raons perquè aproximadament deu fer el mateix temps que es parla català a Tarragona i castellà a la « plaza de Zocodover » de la imperial Toledo.

les entrevistes celebrades amb els partits catalans per tal de constituir el moviment d'Unitat Nacional de Catalunya. S'analtzaren detingudament tots els problemes que planteja l'actualitat política, en la qual el nostre

partit hi juga un paper que l'ha fet mereixedor del respecte i de la simpatia de tothom, per la seva actitud clara, comprensiva, d'una completa responsabilitat.

(segueix a la pag 2)